TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI K. E. HEIKKINEN
A. N. KOSKELA.

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and contiuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.
AUG. NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuu. kautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi.... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta...$6.50 6 kuukautta...$3.50

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Pääkaupungista

Entinen kansasilainen senaattori Joseph Bristow kirjoittaa Washingtonista seuraavaa:

"Ei koskaan sitte presidentin virkaan asettajaisten ole hotellit Washingtonissa olleet niin täyteen ahdetut kuin nykyisin. Sadat urakoitsijat, kauppa-asioitsijat ja tehtailijat piirittävät hallitusvirastoja ja erikoisia valiokuntia, epätoivoisessa yrityksessään saada osansa ja enemmänkin kongressin luovuttamasta seitsemän biljoonan dollarin sotarahastosta. Siellä on satoja sotaa ja korkeita veroja puoltavia lobisteja, jotka koettavat päästä itse maksamasta osaansa, tai päästä ainakin mahdollisimman vähällä.

"Siellä on satoja rautatieyhtiöiden virkailijoita ja asiantuntijoita, jotka koettavat saada läpäisemään rautateiden vaatiman viidentoista prosentin rahtihintojen korotuksen, saadakseen sen osansa saaliista tämän yleisen saalistuskauden vallitessa. Sadat muut pyrkivät saamaan siviilipalvelustoimen tai jonkinlaisen palkallisen toimen armeijassa tai laivastossa. Kaikista näistä muodostuu tavaton joukko isänmaallisia vierailijoita, sankareita, taloustieteilijöitä, valtiomiehiä, erikoistuntijoita, oman voittonsa tavottelijoita ja kaikenlaisia ihmisiä kumpaakin sukupuolta.

"Tämä joukko muodostaa erinomaisen näytteen siitä mitä sota on saanut aikaan. Intohimot ja omanvoitonpyynti, tukehuttava riiston ja hävityksen halu, turhamainen halu nähdä pommeja ja loistavia katukulkueita, rajaton mässäily, joka herättää salaiset ryöstö- ja hävityshalut, ovat siinä edustettuna. Ja kaiken sen takana, sen heikosti peitetyllä taustalla ovat ne jättiläismäiset teollisuuskorporatsionit, jotka ansaitsevat miljoonia sodan käynnistä. Wilson selittää harkituilla ja nerokkailla fraaseilla, miten meidän asiamme on pyhä ja rahaministeri McAdoo lentää yli mantereen, kehottaen kiihkeästi kansaa lainaamaan rahansa hallitukselle kolmen ja puolen prosentin korkoa vastaan, kansan epäröidessä kun se tarvitsee kaiken mitä sillä on ostaakseen elintarpeita ja maksaakseen sodan aiheuttamat korkeat verot.

"Mitä tapahtuu silloin kun näiden toimenpiteiden todellinen luonne tulee tavallisten kansalaisten kesken tunnetuksi, emme me tiedä, mutta me ennustamme luottamuksella, että eräät turhamieliset ja pöyhkeät valtiomiehet, jotka tietensä tai tietämättään ovat olleet tämän rajattoman ahneuden taipuisia aseita, käsittävät mitä heille on tapahtunut."

Niin siellä pääkaupungissa. Täällä mailla käydään sotaa "kansanvaltaisuuden ja vapauden" puolesta. Mutta kuten näkyy, tietävät jotkut muutkin kuin entiset senaattorit, että sotakin on vain liikettä.

Muuan ratkaisuaan odottava kysymys

Kuten tunnettua, sisältää Yhdysvaltain nykyinen asevelvollisuuslaki pykälän, joka velvoittaa asevelvollisiksi nekin, jotka ovat ulkovaltojen kansalaisia, mutta selittäneet täällä aikomuksensa olevan tulla tämän maan kansalaisiksi (ottaneet n. s. ensimäiset paperit). Lakien mukaan nämä henkilöt ovat kuitenkin kaikissa tapauksissa vierasmaalaisia siihen saakka kunnes heille on myönnetty tämän maan kansalaisoikeudet, eikä heidän selityksensä voi merkitä mitään muuta kuin sen, että he ovat selittäneet aikovansa tuonnempana tulla kansalaisiksi; ei se merkitse edes sitä, että he olisivat sitoutuneet tulemaan kansalaisiksi, eikä sitäkään että tämän maan hallitus, ottaessaan vastaan sellaisen aikomuksen selityksen, olisi sitoutunut hyväksymään kysymyksessäolevaa henkilöä kansalaiseksi. Lopullisessa tutkinnossahan vasta tulee ratkaistuksi sekä se haluaako henkilö tulla kansalaiseksi, että se hyväksytäänkö häntä siksi. Mistä siis johtuu, että Yhdysvaltain hallitus on säätänyt lain, jonka mukaan vierasten maiden alamaiset ovat täällä asevelvollisuuspakon, toisin sanoen raskaimpien kansalaisvelvollisuuksien alaiset, omaamatta kuitenkaan minkäänlaisia kansalaisten oikeuksia?

Epäilemättä tulee tämä kysymys ratkaistavaksi lähimmässä tulevaisuudessa. Meidän käsittääksemme ei täkäläisellä hallituksella ole minkäänlaista valtaa asettaa vieraan maan alamaisia asevelvollisuuspakon alaisiksi. Ja jos sillä on valta niiden ylitse jotka ovat joskus aikoneet tulla tämän maan kansalaisiksi, mutta eivät kuitenkaan vielä sitä lopullisesti tehneet ja siis ovat kaikissa suhteissa vierasmaalaisia, niin saman johdonmukaisuuden perusteella on sillä myöskin oikeus pakottaa asevelvollisuuteen kaikki täällä olevat vierasmaalaiset.

Kansainvälisten oikeuksien mukaan pitäisi kai jokaisella maalla olla yksinomainen valta kansalaistensa suhteen, mikäli asevelvollisuuspakko on kysymyksessä ja niinpä tässäkin jutussa olisi kai täällä olevilla vierasten maitten konsuleilla syytä selityksiin, ellei tämän maan hallitusvirasto ota juttua lähemmin selittääkseen.

Useat täkäläiset sanomalehdet ovat kyllä vastailleet niille tehtyihin kysymyksiin, että ensimäisten paperien omistajia (declarants) ei voida viedä sotaväkeen, mutta niin kauan kun laki sen nimenomaan säätää, ei näillä sanomalehtien selityksillä ole suurtakaan merkitystä. Puolustusvirasto olisi mielestämme se laitos, jonka tulisi ryhtyä tässä suhteessa toimenpiteisiin.

Kun edelläoleva jo oli kirjoitettu, saimme tiedon Seattlesta, että siellä oleva Venäjän Konsuli on vapauttanut ne suomalaiset, jotka ovat kieltäytyneet registeerautumasta. Jos kerran konsulin selitys, että ketään, jolla ei ole täysiä Yhdysvaltain kansalaisoikeuksia, ei voida pakottaa sotaväkeen, on pätevä, niin silloin ei registeerautumisessa ole mitään vaaraa. Se on silloin vain sama kuin henkikirjoihin merkitseminen. Ne Venäjän alamaiset, jotka ovat kieltäytyneet registeerautumasta peläten registeerautumisella suostuvansa asevelvollisuuspakkoon, osaavat kai tämän konsulin lausunnon mukaan välttyä enemmiltä ikävyyksiltä.

'Venäläistä hulluttelua'

Tämän maan lehdet löytävät Venäjän nykyisissä tapahtumissa aina yhtä ja toista sanomisen aihetta. Kiitettävää, milloin hallitus on onnistunut saamaan työväestön taipumaan ja moitittavaa, milloin se on taipunut työläisten vaatimuksiin.

Viimeinen tiedonanto, jossa selitetään joukon pietarilaisia asepajatyöläisiä saaneen kaikki vaatimuksensa, niihin luettuna kuusituntinen työpäiväkin, hyväksytyksi, nostatti suuttumuksen myrskyn, ja hallituksen menettelyä, suostuessaan sellaiseen, sanotaan "venäläiseksi hulluttelukseksi." Arvaahan sen miten katkeralta tuntuu täkäläisten pääomanomistajien mielessä se, että siellä missä he suunnittelevat niittävänsä satumaisia voittoja tulevien vuosien ajalla, ei kyetä estämään työväestön vaatimuksia. Eihän siinä enää voita paljoakaan, kun työväestö saa kuusituntisen työpäivän.

Mahtanee täkäläisten kapitalistien edustajilla, Russellilla ja Rootilla, olla jonkun verran tehtävää ennenkuin venäläinen työväestö uskoo miten "hullua" on vaatia kuusituntista työpäivää, kun Amerikassakaan ei ole vielä paljon pudotettu työpäivän mittaa kymmenestä tunnista. Mutta ehkäpä sikäläinen työväestö osaa säilyttää mielenmalttinsa ja antaa neuvoille sen arvon mikä niille kuuluukin: jättää ne huomioonottamatta.

Minkä verran niissä kuuden tunnin työpäivävaatimuksissa on perää, on vaikea sanoa, mutta ehkäpä osalle asepajatyöläisiä on sellainen annettu, ainakin toistaiseksi, koska täkäläiset lehdet saavat aiheen kirjoittaa siitä toimitusosastoissaankin ja huokailla raskaasti kun ei jo ilmene sitä Napoleonia, joka kukistaisi venäläisen työväestön vaatimuksineen päivineen viimeistä musiikkaa myöten.

Tuntuupa siltä, kuin venäläisellä työväestöllä olisi paljonkin neuvoja annettavanaan täkäläiselle työväestölle. Siltä ehkä täkäläinenkin työväestö oppisi miten työpäivää on lyhennettävä. Ja tämän maan työväestölle ei kai olisi haitaksi vaikka se ryhtyisikin kappaleeksi aikaa harjoittelemaan "venäläistä hulluttelua." Työväen lähetystön lähettäminen Venäjälle oppimaan työväenliikkeen menettelytapoja, ei olisi ollenkaan vahingoksi nykyisin kun kaikki venäläiset valtiollisetkin menettelytavat — tsaarivallan aikuiset nimittäin — ovat siirtyneet ja edelleen siirtymässä tänne. Venäläinen teollisuustyöväestö ei ole turhaan vuosikausia taistellut katusuluilla, se näkyy siellä jotain oppineenkin ja surullista on nähdä, jos sen täytyy kalliisti saavutetut voittonsa menettää siksi, että sikäläinen työväestö ei ole kokonaisuudessaan vielä selvillä siitä, että siellä kyllä voisi harjoittaa tuotantoa ilman yksityisiä pääomanomistajiakin. Jos siellä taantumus uudelleen kohoaa satulaan kun täkäläisetkin "neuvonantajat" ennättävät sitä vahvistaa, niin tapahtuu se vain siksi, että Venäjän laaja talonpoikaisväestö ei ole tehtävänsä tasalla, ei edes siinä määrässä, että se voisi porvarillisen kansanvallan rakennusaineeksikaan kelvata.

Epäilemättä tulevat täkäläiset "neuvonantajat" selittämään, miten venäläisen työväestön ja venäläisen pääoman "yhteiset edut" vaativat että tehdään kymmentuntisia työpäiviä aivan amerikalaisen terästrustin malliin taikka muuten kallis venäläinen pääoma ei voi kilpailla amerikalaisen pääoman kanssa ja venäläinen työväestö jää työpaikkaa vaille, kun amerikalainen "kehittynyt teollisuus", s. o. halpapalkkainen työväestö tuottaa tuotteita halvemmalla.

Tulevaisuudessa saatamme nähdä Venäjän työväestöllä olevan syytä asettaa esteitä amerikalaisen halpapalkkaisen työvoiman maahanpääsylle. Sellaiseenkin se "venäläinen hulluttelu" saattaa johtaa.

MAAILMANKATSOMUKSIA

Mistä siinä oli kysymys?

Minuakin on vähän "inspireerannut" se J. S:n ja K. E. H:n väittely. Olen höröllä korvin odottanut sitä auktoriteettiäkin, joka tämän kysymyksen ratkaisisi, vaan ei sitäkään kuulu. Ja tätä auktoriteettia odotellessa olisin halukas tietämään, mistä nämä vastaväittäjät ovat oikeastaan eri mielipidettä, en sitä minä ole ainakaan tullut tietämään. Ei kumpainenkaan tahdo väittää, että agitatsionilla voitaisi saada aikaan vallankumousta, elleivät yhteiskunnalliset suhteet ole kehittyneet siihen asteeseen, että se syntyy itsestään ilman tekemättä. Vaan silti kumpainenkin hyväksyy agitatsionin tarpeelliseksi, vieläpä välttämättömäksikin vallankumoustaistelussa. Ja eikös tämä ole oikea kanta? Ainakin se on minun käsittääkseni. Mitä siitä jauhaa. Eikö nyt miehiset miehet löydä asioita vältelläkseen, ettei niitä tarvitse tikusta tehdä.

Mariana Koivu.

Kun työväestö hoitaa järjestystä

Täkäläisetkin porvaripillit ovat pitäneet suurta ääntä siitä, miten Suomessa on järjestyksen valvonta osittain työväestön käsissä. Valitus luonnollisesti johtuu vain siitä, että silloin myöskin valvotaan järjestystä, s. o. silloin ei anneta järjestystä rikkoville herraskaisillekaan mitään erikois-oikeuksia.

Kansan Lehti mainitsee Tampereella seuraavan jutun:

"Se huono järjestys Tampereella kuvastunee porvarilehdille parhaiten siinä, ettei poliisin ole onnistunut korjata pahnoille pitkiin aikoihin ainoatakaan päihtynyttä tai muuta rauhanhäiritsijää. Pitkästä aikaa oli kaupungin putkassa torstaita (huhtik. 26 p.) vasten yöllä yksi henkilö ja sekin muuan "eksynyt" sielunpaimen, nimittäin eräs maalaispappi."

Ihmekös siis, jos herraslehdet kauhistuvat sellaista tilannetta, jossa "eksyneet" sielunpaimenetkaan eivät enää saa rauhassa vaeltaa "pelastettavia" etsimässä. Mutta siten hoitaa työväestö järjestystä siellä missä se itsekin on järjestynyt ja Suomen työväestö onkin antanut siitä esimerkkejä aina silloin kun mitkään muut järjestyksen valvomiskeinot eivät ole olleet luotettavia.

Taktiikka etualalle

Nykyaikana sukeutuu esille jos jonkinlaisia asioita ja kysymyksiä, joista puhutaan ja kirjoitetaan puolesta sekä vastaan. Yksi sellainen kysymys, joka lienee vasta viime aikoina tullut esille, on kysymys professorien lähettämisestä sotilasleirille. Tämän kysymyksen on synnyttänyt se seikka, kun paljon nuoria ylioppilaita on liittynyt armeijaan, ja nyt kun kaikki tämän maan eri kaartit ja miliisit asetetaan piakkoin palvelukseen, niin ylioppilaidenkin täytyy jättää koulunsa ja seurata toisia sotilasleireille. Mutta, että he voisivat jatkaa opinnoitaan sotapalveluksessakin ollessaan, on eräältä taholta ehdotettu, että professoreja lähetettäisiin mukaan. Ehdotus ei miellytä erästä porvarilehteä, joka pukee vastenmielisyytensä seuraaviin sanoihin:

"Ehdotus lähettää professoreja sotilasjärjestöjen mukana, että ylioppilaat voisivat jatkaa opintojaan, on mieletön. Opiskelevalla ylioppilaalla palveluksessa ollessaan ei ole paljon aikaa kiinnittää huomiotaan muuhun kuin taktiikkaan."

Kaikkia sitä haaveillaankin, kuin sellaistakin, että sotilasleireillä olisi aikaa opetella teoriaa. Jopa nyt toki! Taktiikkaa, menettelytapaa, siellä on opeteltava. Oppilaille on ennen kaikkea pääasia päästä selville monennenko kylkiluun väliin pistin on työnnettävä, miten tykki on ladattava ja laukaistava, miten käsipommi on heitettävä, ettei sillä tapa itseään j.n.e. Tätä taitoa opettavat ylioppilaille, niinkuin muillekin sotamiehille erikoiset sotilas-"professorit", joten varsinaiset yliopistojen professorit voivat edelleenkin opettaa riistämisen teoriaa kouluissaan, kyllä sotilasleireillä pidetään huolta siitä, että taktiikka pysyy etualalla.

Yhdysvallat vailla sodan tarkotuksia

Tämä maa, kuten jokainen aikaansa seuraava kansalainen tietää, on yhtynyt sotaan kukistaakseen Saksan keisarismin ja taistellakseen kansanvallan, vapauden ja pysyväisen rauhan tähän maailmaan. Niin ainakin selitettiin silloin kun sotaan yhdyttiin. Tällä maalla oli siis "suuret ja ylevät" tarkoitusperät, joita käytiin ajamaan asevoimalla.

Mutta nyt aivan yht'äkkiä on tämä maa luopunut noista "ylevistä" aatteistaan. Tämän yllättävän tiedon lähetti Fitchburgissa, ilmestyvä "Pohjan Tähti" "laajalle" lukijakunnalleen. Ja koska allekirjoittanutkin kuuluu tuohon "laajaan" lukijakuntaan, niin pääsin muitten mukana osalliseksi tuosta tiedon jyväsestä. Otsikko, joka tämän tiedon ilmaisi, oli kahden palstan levyinen, siis varsin huomattava, ja kuului se näin:

"Presidentti lähettänyt Venäjälle sodan tarkoitukset"

Jotta tämä maa on edelleenkin sodassa, mutta sillä — "Pohjan Tähden" mukaan — ei ole enään mitään tarkoituksia. Ne on presidentti lähettänyt Venäjälle. Turhanaikaisia koruja kai ne ovatkin, joten hyvin joutavat ryssille — jos vain ryssät ottavat ne vastaan.

Niin, mitäpä me näistä pitkästi puhuisimme. Tehty mikä tehty. Muutoin viime aikoina on ollut lämpimänlaiset ilmat. Ja ellen väärin ymmärrä, on "Pohjan Tähden" toimittajan elämänpuu jo aikoja sitten kukkinut ja koreilee sen oksilla nyt runsaasti punertavia viinimarjoja. — Antti Hyrskyranta.

"Anna tavarasi köyhille ja vaivaisille"

Se on raamatun käsky, että rikasten on jaettava tavaransa köyhille ja vaivaisille, ennenkuin he voivat toivoa pääsevänsä sinne suureen, ijankaikkiseen valtakuntaan, joka on tuolla puolen pilvien.

Se on kovin ankara käsky sellaisille rikkaille, jotka eivät hoksaa miten tuon käskyn voi täyttää siten, ettei se ollenkaan loukkaa heidän persoonallisia oikeuksiaan täällä maan päällä. Mutta sellaisia ymmärtämättömiä — sanoisimmeko "tyhmäin neitseitten kaltaisa" — rikkaita lienee hyvin vähän nykyisellä aikakaudella. Sillä kun keksinnöt ovat edistyneet ja miltei huippuunsa kehittyneet materialistisen elämän alaila, niin on samallainen edistys seurannut myöskin "henkisen" toiminnan alallakin.

Tuota edistynyttä suuntaa "henkisen" toiminnan alalla edustavat tyypillisimmin hurskaat Rockefellerit, isä ja poika. He Amerikan rikkaimpina miehinä esiintyvät tien viitottajina luokalleen raamatun käskyjen täyttämisessä. Tunnettuja on heidän lahjotuksensa kirkoille, kouluille ja kirjastoille. Monet kaupungit saavat kiittää yksinomaan Rockefellereita siitä, että heillä on vapaa kirjasto käytettävänään, josta "villioppia" edustavat ja "jumalan valtakuntaa" vastustavat teokset ovat

---

Suomen valtio-oikeudellinen asema

Kysymyksen ratkaisu lähenee polttopistettään.

"Kansan Lehdessä" kirjoitetaan:

Venäjällä tapahtunut vallankumous ei ole voinut olla syvälti vaikuttamatta Suomen asemaan. Hallitsijan poistuttua näyttämöltä on kohonnut esille kysymys siitä, kuka on Suomessa käyttävä suuriruhtinaalle kuulunutta valtaa. Venäjän väliaikainen hallitus on sitä ryhtynyt käyttelemään ja pitänee sitä oikeuttaan ehdottomana, kunnes Venäjän perustuslakia säätävän kansalliskokouksen suostumuksella — Venäjän puolelta — on saatu aikaan Suomen valtio-oikeudellisen aseman, muuttuneiden olojen aiheuttama uudestimäärittely.

Eräissä suhteissa pidetäänkin tätä Venäjän väliaikaisen hallituksen vallankäyttöä Suomeenkin nähden perusteltuna. Suomi on esim. ulkoasioihin nähden ollut Venäjän valtakunnan alainen ja on sitä — niin tulkitaan — niin kauan kuin toisenlainen järjestely voidaan saada aikaan. Se että Venäjän väliaikainen hallitus on antamallaan manifestilla peruuttanut erinäisiä Suomen valtiosääntöä loukaten syntyneitä säädöksiä, on aivan asianmukainen teko. Huomattava näet on, että vaikka osa näistä säännöksistä olikin syntynyt siten, että keisari-Suomen hallitsijana polki Suomen oikeutta, niin olivat esim. yleisvaltakunnallinen laki ja n. s. yhdenvertaisuuslaki sellaisia valtiollisia toimenpiteitä, joihin oli ryhtynyt Venäjän valtiovalta, s. o. valtakunnan duuma ja hallitsija yhdessä. Venäjän valtiovaltaa hoitelevan väliaikaisen hallituksen siis sopi — ja täytyi — tuollaiset Venäjän valtiovallan säätämät laittomuudet myös peruuttaa.

Mutta se, että tuossa manifestissa kosketeltiin eräisiin Suomen sisäisiin asioihin kuten tuon hallituksen vahvistama senaatin nimitys, eduskunnan kokoontumiskutsu ja hallituksen esitysten antaminen Suomen eduskunnalle sekä tämäntapaisten hallitustoimien käyttely väliaikaisessa hallituksessa ovat eräiden suomalaisten lainoppineiden puolelta herättäneet vastaväitteitä. On sanottu, että nuo seikat ovat olleet Venäjän hallituksen puuttumista Suomen sisäisiin asioihin, sellaisen hallitusvallan käyttöä, joka kyllä on kuulunut Suomen hallitsijalle, mutta jota tämän oli käytettävä Suomen lakien alaisena ja Suomen miesten kautta, ja jota ei siis mitenkään voida Venäjän hallitukselle siirtää. On viitattu eräisiin v:n 1772 Hallitusmuodon kohtiin, joissa säädetään siitä, miten on meneteltävä, jos maa jäisi ilman hallitsijaa. Ottaen olojen aiheuttamat erikoisseikat huomioon, on tuota Hallitusmuodon kohtaa (38 §) joltisillakin perusteilla voitu tulkita niin, että Suomen eduskunnalla on oikeus ja velvollisuus ottaa käsiinsä maan asiat ja valvoa Suomen etuja parhaan harkintansa mukaan.

Viimemainittua kantaa äärimmilleen kehitettynä — kuinka valtio-oikeudellisesti päteväksi se voitaisiinkin osottaa — pidettäisiin kai Venäjän virallisen vallan puolelta avoimena välien katkaisemisena. Kun sitä on tähdottu väittää, on koetettu välittävillä toimenpiteillä järjestellä asiaa. Sellaisena on pidettävä senaatin esitystä, että osa suuriruhtinaalle kuulunutta valtaa perustuslainsäännöksellä siirrettäisiin osaksi Suomen hallitukselle, s. o. senaatin talousosastolle, osaksi kenraalikuvernöörille, jolle annettaisiin oikeus ottaa Suomen hallitusmiehet eduskunnan luottamusta nauttivista henkilöistä sekä vedota Venäjän hallitukseen asioissa, jotka koskevat Venäjän ja Suomen oikeussuhteita tahi niistä johtuvia asioita taikka Venäjän kansalaisia tai laitoksia Suomessa. Näissä viimemainituissa asioissa olisi ylin valta Venäjän valtiovallan käyttäjillä — ei tietenkään käytettäväksi Suomen oikeutta vastaan. Tuo hallitus myös nimittäisi kenraalikuvernöörin ja hänen apulaisensa.

Tämä ehdotus siis tarkotti sitä, että Venäjän väliaikainen hallitus, väliaikaisesti käytettyään Suomen suuriruhtinaankin valtuuksia, kuitenkin nyt, ymmärtäen etteivät ne kaikki voi sille kuulua, rientäisi Suomen eduskunnan suostumuksella siirtämään osan niistä Suomen hallitukselle, osan kenraalikuvernöörille. Nimenomaan oli myöskin tämä järjestely tarkotettu väliaikaiseksi, olemaan voimassa kunnes Venäjän ja Suomen välinen oikeussuhde eduskunnan myötävaikutuksella uudesti järjestetään.

Hämmästyksellä on Suomessa kuultu, että tämä kaino ehdotus on Venäjällä herättänyt jyrkkää vastarintaa. Venäjän hallituspiireissä pidettänee sitä yllätys- ja anastusyrityksenä suomalaisten puolelta ja Venäjän porvarilliset lehdet — vanha suomisyöjä Nowoje Wremja etupäässä — rummuttavat sotaretkeä Suomea vastaan.

Me suomalaiset kysymme: mitä tarkotatte sitten te, Venäjän herrat, puheillanne vapaudesta ja kansojen oikeudesta, jos pidätte tällaista, vain tarkasti Suomen **sisäisen** itsenäisyyden vaatimattomissa puitteissa pysyvää, ehdotusta kapinallisena? Eikö kansallemme kuulu itsemääräämisoikeus kansana? Voiko sitä kieltää muu kuin imperialistinen väkivaltapolitiikka?

Sanottakoon suoraan: kansojen vapaus ja itsemääräämisoikeus, jota m. m. ympärysliiton hallitukset niin juhlallisesti vakuuttavat puolustavansa, sisältäisi sanoja oikein tulkiten myös jopa Suomen täyden itsenäisyyden. Sillä mitä "vapautta" olisi **pakko** alistua toisen valtion tai valtakunnan määräysvallan alaiseksi!

On aivan eri kysymys, lähtisikö Suomen kansa nyt tuollaista täysin ulkonaistakin itsenäisyyttä vaatimaan. Sen kysymyksen harkinta vie meidät keskelle päivänpolitiikan tilanteita. On harkittava, miten tuollainen itsenäisyys — jos sitä Suomelle toivottaisiin eikä Venäjä katsoisi voivansa vastustaa — olisi ylläpidettävissä. Kuinka vankkana olisi pidettävä sitä varten hankittavia kansainvälisiä takeita, joita ehkä olisi saatavissa? — kysymys, joka tosin vielä on avoimena. Ja nousee myös kysymys, velvoittaisiko se asema ehkä pitämään täällä yllä sotilaallisia puolustuslaitoksia ja millaisia. Se harkinta — jossa olisi otettava huomioon maamme asema, sen läheisyys Venäjän pääkaupunkiin nähden y. m. — saattaisi johtaa siihen, että Suomen kansa pitäisi viisaampana saada olla Venäjän valtakunnan yhteydessä, tietenkin nauttien tarkoin määriteltyä ja asianmukaisesti taattua itsenäisyyttä. Millainen tuo sitten olisi? Venäjän porvarilliset valtaherrat ajattelevat, että Venäjän tasavallan presidentti ilman muuta olisi Suomenkin presidentti. Hän kyllä — niin ne kai lupailevat — olisi velvollinen hallitsemaan Suomessa parlamenttaarisesti, s. o. Suomen eduskunnan luottamusta nauttivista henkilöistä kokoonpannun suomalaisen hallituksen kautta. Ja muutenkin kai määriteltäisiin mihin Suomen sisäisiin asioihin hänen valtansa ei ulottuisi. Mutta tällä ei asia vielä kai olisi selvä. Olisi ehkä n. s. valtakunnallisia asioita (ulkopolitiikka, liitot, sota, rauha, venäläiset konsulit, joilla ehkä suomalaisia apulaisia, y. m. s.). Sitten vielä eräitä yhteisiä asioita. Sellaisia olisivat tullisuhteet, keskenäinen vienti ja tuonti, venäläisten oikeudet Suomessa ja suomalaisten Venäjällä, venäläiset laitokset täällä, rautatieasiat, sotaväen asema ja suhteet, linnotukset y. m. s.

Miten olisi nyt kaikki tämä järjestettävä? Vanhaan perustaan rakentuen olisivat nuo ulkopoliittiset asiat jätettävät Venäjän valtiovallalle. Mutta kuinka se sopii kansanvaltaan? Kuinka voisimme alistua sellaisen valtakunnallisen hallituksen alaiseksi, jonka asettamisessa meillä ei olisi mitään osaa? Mutta jos otamme esim. presidentin valintaan osaa, niin onko myös lähetettävä edustaja Venäjän eduskuntaan? Ja jos — niin mitä siitä seuraisi?

Epäilemättä se, että tavalla tai toisella kiertyisimme venäläisen valtakunnallisen lainsäädännön alaiseksi. Paitsi jos edustajillamme olisi "veto" Suomen sisäisiä asioita koskeviin kysymyksiin nähden. Mutta millainen asema se olisi? Siis harkittavia kysymyksiä!

Jotkut venäläiset demokraatit — tai demokraateiksi itseään kutsuvat — saattaisivat sanoa näin: Mutta mitä te suomalaiset pelkäätte? Eikö Venäjällä tule säädettäväksi täysi demokratia! Jos vielä tulee federatiivinen, liittovaltainen tasavalta, niin miksette tulisi mukaan! Miksette tulisi sen alaisiksikin! Ja joku voi vielä lisätä: kulkeehan kapitalistinen kehitys keskittymistä ja yhdenmukaistuttamista kohti; eihän voida **asiallisesti** pitää yllä pienen kansan eristäymistä. Lait ja laitokset yhdenmukaistuvat väkisinkin. Porvarit vaativat samanlaisia oikeuksia eri maissa, samoin työläisetkin. On syntyvä yhä suurempia valtakuntia, ehkäpä Europan Yhdysvallat!

Tähän voisimme vastata: se Venäjän demokratia ei ole vielä lopullisesti taattu. Siellä saattavat porvarit — talonpoikain ja armeijan avulla — ruveta ajamaan jyrkkää venäläis-kansallista politiikkaa, suurkapitalistista imperialismia. Se polkisi — ehkä vielä "demokratian" nimessä — jalkoihinsa Suomen sisäisenkin itsenäisyyden. Ja se merkitsisi **taantumusta!** Siksi emme voi heittäytyä sen varaan.

Yhdenmukaisten laitosten ja lakien aikaansaaminen yli maailman osottautuu kylläkin yhä tarpeellisemmaksi. Mutta se ei koske vain Suomessa ja Venäjällä tarvittavia lakeja, vaan kaikkia maita. Suomen eduskunta kyllä ymmärtäisi siinä suhteessa pysyä kehityksen tasalla. Ja jos jotain erityistä yhdenmukaisuutta ja keskenäisyyttä tarvitaan Suomen ja Venäjän välillä, niin voidaan sekin aivan hyvin saada aikaan rinnakkaislainsäädännöllä tai sovituilla perusteilla tapahtuvalla yhteislainsäädännöllä. **Käytäntö** ja taloudellisten tosiasiain pakko sen kyllä järjestäisivät. Mutta valtio-oikeudellisesti on Suomi turvattava venäläistä taantumusta vastaan. Se on ehdoton vaatimuksemme.

Kaikki edellä esitetyt seikat huomioon ottaen täytyy suomalaisten siis pitää kiinni maamme valtio-oikeudellisesti turvatusta — ja mikäli mahdollista kansainvälisesti taattavasta — itsemääräämisoikeudesta, miten se sitten lähemmin järjestyneekin. Historialliset tapahtumat tulevat epäilemättä lähiaikoina tämän asian järjestymiseen vaikuttamaan. Yksi on pääasia:

Me emme pidä Suomen erikoisasemasta ja valtio-oikeudellisesti taatusta itsenäisyydestä kiinni minkään kansallisen ahdasmielisyyden eikä vanhojen lakipykälien perusteella, vaan velvoittaa meitä tähän jo valtiollisen vapauden periaate. Demokraatteina ja sosialidemokraatteina pidämme kiinni Suomen kansan ja Suomen kansalaisten oikeuksista ja vapauksista.

Näitä asioita on nyt koko kansan ryhdyttävä harkitsemaan. Tässä on tahdottu vain esittää näkökohtia ajateltaviksi.